

Stelselwijziging certificatie Arbeidsomstandigheden

Nieuwsbrief nr. 2/2013

Inleiding.

Met deze nieuwsbrief willen wij u op de hoogte brengen van de stand van zaken van de Stelselwijziging certificatie arbeidsomstandigheden. Zoals in de vorige nieuwsbrief al is aangegeven, zijn voor alle terreinen nieuwe certificatieschema's vastgesteld en inwerking getreden. De meeste certificerende instellingen hebben zich gemeld bij de Raad voor Accreditatie voor een beoordeling en de eerste nieuwe aanwijzingen onder het nieuwe stelsel zijn een feit.

Het proces van aanwijzen.

Voor de eerste fase van de stelselwijziging – inwerking getreden op 1 januari 2012 – loopt op 1 januari 2014 de overgangstermijn af. Het gaat om de werkvelden:

- Drukapparatuur
- Liften
- EU-richtlijn machines
- ATEX (explosieveilig materieel)
- Persoonlijke beschermingsmiddelen

De betreffende certificerende instellingen hebben in de regel tijdig een beoordeling aangevraagd bij de Raad voor Accreditatie (RvA), die nodig is voor een nieuwe aanwijzing door SZW. Een aantal beoordelingen is inmiddels afgerond en de aanvragen voor aanwijzing komen momenteel bij SZW binnen.

Wellicht ten overvloede: de certificerende instelling moet zelf bij SZW een verzoek tot aanwijzing doen. De aanvraag moet vergezeld gaan van het (positieve) advies en het beoordelingsrapport van de RvA. Zonder volledige aanvraag kan geen aanwijzing plaatsvinden. De instellingen zijn zelf verantwoordelijk voor het tijdig aanvragen van beoordelingen door de RvA en aanwijzingen door SZW.

Het proces van beoordelen loopt over het algemeen goed. Om te voorkomen dat als gevolg van administratieve afwikkeling instellingen hun bevoegdheid voor een bepaalde periode kwijt raken, zullen wij als volgt handelen:

1. Instellingen die in 2013 een verzoek hebben ingediend bij SZW voor aanwijzing, waarvan per 1 januari 2014 de aanwijzing van rechtswege verloopt en waarvan aanwijzing op grond van een advies en beoordeling van de RvA pas na 1 januari 2014 wordt gerealiseerd, zullen worden aangewezen vanaf 1 januari 2014 (dus met terugwerkende kracht).
2. Voor instellingen (notified bodies, conformity assessment bodies, User inspectorates, Third parties) die bij SZW in 2013 een verzoek hebben ingediend voor aanwijzing en aanmelding in het Europees registratiesysteem Nando (**New Approach Notified and Designated Organisations**) **Information System het volgende: Nando** kent geen terugwerkende kracht en geldt het moment van notificatie en acceptatie. Om te voorkomen dat, als gevolg van aanwijzing met terugwerkende kracht (zie onder 1), een periode ontstaat waarin instellingen onbevoegd zouden zijn, volgt SZW de volgende lijn. Het gaat dan om instellingen die aan de volgende eisen voldoen:

- De instelling is aangemeld in Nando en
- De aanmelding van de instelling in Nando is nog geldig; dus niet opgeschort, teruggetrokken of automatisch uit Nando verwijderd en
- De instelling beschikt over een nog geldige lopende accreditatie (dit zullen wij checken op de website van de RvA) en
- De accreditatie dekt het volledige werkveld waarvoor die instelling is aangemeld en
- De tenaamstelling van de accreditatie komt overeen met de tenaamstelling in de aanmelding.

Van instellingen die aan deze voorwaarden voldoen en waarvoor automatische denotificatie (verwijdering uit Nando) dreigt rond 1 januari 2014 zullen wij proberen de vervaldatum in Nando gelijk te stellen aan de vervaldatum van de accreditatie. Een en ander is afhankelijk van de acceptatie van de aanmelding.

Voor een instelling die niet volledig is geaccrediteerd, kan in Nando, vooralsnog, niets worden gedaan, omdat er geen bewijsvermoeden voorhanden is om aan te tonen dat de instelling voor de werkvelden competent is.

Dit laat onverlet dat instellingen die per 1 januari 2014 niet zijn aangewezen, vooralsnog, niet bevoegd zijn en hun diensten niet mogen aanbieden of uitvoeren. Dit geldt ook voor die instellingen die wel in Nando zijn aangemeld en over een geldige aanmelding beschikken, maar per 1 januari 2014 (nog) niet zijn aangewezen.

Er zullen zeker enkele aanwijzingen zijn die pas op het allerlaatste moment kunnen worden afgerond. Wellicht ter geruststelling van de certificerende instellingen die het aangaat: aanvragen die tijdig en volledig, d.w.z. vóór 13 december zijn ingediend, worden, zoveel mogelijk, op tijd afgehandeld, d.w.z. vóór 1 januari. In de enkele gevallen waar tijdige aanwijzing (inclusief publicatie van de aanwijzingsbeschikking in de Staatscourant) niet mogelijk zal zijn, zal in de loop van januari met terugwerkende kracht worden aangewezen, mits een volledig verzoek tot aanwijzing voor 31 december 2013 is ingediend. Een en ander uiteraard onder de voorwaarde dat men tijdig een verzoek tot aanwijzing heeft ingediend en daarbij een positief advies van de Raad voor Accreditatie heeft gevoegd.

Een verzoek tot aanwijzing moet schriftelijk worden ingediend en zijn gericht aan:

Mw. Drs. E.E. de Kleuver,
 Directeur Gezond & Veilig Werken
 Postbus 90801
 2509 LV Den Haag

Indien mogelijk verzoeken wij u om een kopie of scan van de aanvraag tegelijk per e-mail te verzenden aan sclaus@minszw.nl en aan wkranendonk@minszw.nl, zodat uw aanvraag zo snel mogelijk in behandeling kan worden genomen.

De schema's.

Bij SZW zijn door verschillende beheerstichtingen voorstellen ingediend om schema's aan te passen. Een aantal voorgestelde wijzigingen zijn inmiddels verwerkt (zie de vorige nieuwsbrief voor een overzicht) en enkel voorstellen zijn in behandeling.

Zoals ook in de vorige nieuwsbrief is aangegeven, kunnen aanpassingen van schema's in beginsel maar twee maal per jaar worden gepubliceerd (vaste verander momenten in de regelgeving). Dit is niet alleen nodig om voorgestelde wijzigingen op een nette en zorgvuldige manier te kunnen verwerken, het is ook voor betrokken partijen die met de schema's moeten werken – met name de certificerende instellingen en de Raad voor Accreditatie – onwerkbaar wanneer eisen voortdurend veranderen.

Daar komt bij dat de schema's onderdeel zijn van de wet- en regelgeving en moeten voldoen aan de eisen die aan (wijziging van) wet- de regelgeving worden gesteld

Bij de verwerking van de voorstellen tot aanpassing van schema's zoals SZW die het afgelopen jaar van verschillende beheerstichtingen heeft ontvangen, is gebleken dat de huidige werkwijze zich niet altijd goed verhoudt met de eisen voor regelgeving. Om dergelijke problemen in de toekomst te vermijden zijn hieronder een aantal spelregels opgenomen:

- Een voorstel voor aanpassing van een schema dient als integrale (schone) tekst in MS-Word te worden aangeleverd. Tevens dient een revisieversie worden bijgevoegd met alle wijzigingen ten opzichte van het tot dan toe geldende schema. Daarnaast dienen alle wijzigingen gemotiveerd te worden opdat deze motivering in de toelichting bij de wijziging van de regelgeving kan worden opgenomen. Deze toelichting dient op hoofdlijnen de essentie van de wijzigingen en de redenen daartoe te bevatten en dienen voorts voor elke specifieke wijziging in de tekst van het schema een gedetailleerde toelichting te bevatten.
- Schema's worden als bijlage bij de arbeidsomstandighedenregeling of een warenwetregeling gepubliceerd en zijn dus onderdeel van de wetgevende tekst. Om die reden kunnen informatieve toelichtende teksten, verwijzingen naar literatuur of andere niet puur regelgevende onderdelen, niet worden opgenomen. Op websites van beheerstichtingen kunnen uiteraard wel informatieve teksten worden opgenomen. Die hebben dan overigens geen bindende kracht.
- In regelgevende tekst is slechts zeer beperkt ruimte voor grafische onderdelen (stroomschema's, plaatjes ed.). Indien u deze wilt gebruiken is voorafgaand overleg met SZW raadzaam.
- Aanvragen voor wijziging van de schema's die hier niet aan voldoen, kunnen door SZW helaas niet langer in behandeling worden genomen.
- Na globale toetsing door SZW wordt een schemawijzigingsvoorstel door SZW aan de RvA voorgelegd voor een toetsbaarheidstoets. Op grond van deze toets blijkt het vaak nodig dat in de voorstellen tot schemawijziging nog enige wijzigingen worden aangebracht. Als dat naar bevrediging is afgerond kan SZW het voorstel gaan verwerken in een voorstel tot regelgevende tekst.

Zoals eerder aangegeven, zullen wijzigingen van schema's voortaan niet vaker dan twee maal per jaar gepubliceerd kunnen worden (en inwerking kunnen treden), bijzondere situaties daargelaten. Er moet ook rekening worden gehouden met een doorlooptijd van tenminste vier tot vijf maanden tussen het moment van aanleveren en het moment van publiceren, waarbij wijzigingen in de regel pas inwerking kunnen treden enige tijd na publicatie, afhankelijk van de 'ingrijpendheid' van die eisen.

Europese ontwikkelingen.

SZW kent voor de aanwijzing van certificerende instellingen de verplichting van een (positieve) beoordeling door de Raad voor Accreditatie. Door SZW is destijds – in 2009 – bewust gekozen voor het instrument 'beoordeling' en niet voor het gebruik van 'accreditatie'. De reden hiervoor was destijds dat SZW bepaalde eisen wilde stellen aan certificerende instellingen, waarvan op dat moment de opvatting was dat deze zich niet geheel zouden verdragen met accreditatie 'full swing'. Het ging hierbij bijvoorbeeld om de eisen zoals die voortvloeien uit het feit dat certificerende instellingen, na aanwijzing door SZW, bestuursorganen zijn in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Maar ook om eisen die niet geheel tegemoet kwamen aan een accreditatienorm. Sinds 2009 is er echter het een en ander veranderd, onder andere doordat op 1 januari 2010 de Wet aanwijzing nationale accreditatie instantie in werking is getreden waardoor ook de status van de Raad voor Accreditatie is veranderd.

In zijn algemeenheid kan worden gezegd dat er in Europa een ontwikkeling gaande is, waarbij de Europese Commissie steeds strakker koerst naar een situatie waarin het accreditatie instellingen niet langer is toegestaan andere conformiteitsactiviteiten dan pure accreditatie te verrichten. Naar verwachting zal het de RvA dus over enige tijd niet meer zijn toegestaan beoordelingen uit te voeren. Voor de aanmelding van zogenaamde Nobo's in de Europese database 'Nando', is een accreditatie al langer de meest aangewezen weg. SZW zal daarom in 2014 gaan verkennen hoe van beoordeling naar accreditatie kan gaan worden overgestapt. Uiteraard zullen de beheerstichtingen hier tijdig bij worden betrokken.

Aanpassing van accreditatie-normen.

De verschillende 'accreditatie-normen' zoals de NEN-EN ISO 17024, de NEN-EN-ISO 17020 en de NEN-EN-ISO 17065 als vervanger voor de NEN-EN-45011 die de basis vormen voor de certificatie van personen, producten en systemen, zijn in de loop van 2012 aangepast. De accreditatie instellingen hebben internationaal afgesproken dat voor accreditatie er een overgangstermijn van drie (3) jaar zal worden gehanteerd. In de loop van 2015 moeten alle

instellingen voldoen en zijn beoordeeld tegen de nieuwe versie van de accreditatie normen. Dat zal dan ook leiden tot enkele aanpassingen van met name de schema's voor aanwijzing en toezicht. De beheerstichtingen worden hier nog nader over geïnformeerd.

Overige zaken.

In het afgelopen jaar heeft de nadruk gelegen op de beoordeling van instellingen door de Raad voor Accreditatie en op een aantal (noodzakelijke) aanpassingen van schema's. Dat heeft een stevige hoeveelheid werk opgeleverd. Bij een ingrijpende operatie als de stelselwijziging certificatie was het natuurlijk te verwachten dat er, na de invoering van alle nieuwe schema's, hier en daar knelpunten en onduidelijkheden naar voren kwamen. Hierdoor is er helaas geen gelegenheid geweest voor het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten of workshops. SZW neemt het organiseren van tenminste één bijeenkomst voor de zomer van 2014 mee als goed voornemen voor het nieuwe jaar.

Tot slot.

Het jaar 2013 zit er weer bijna op en 2014 zit eraan te komen. Net als in 2013 is de verwachting dat de implementatie van het nieuwe stelsel, het beoordelen van de instellingen en het wegwerken van onvolkomenheden een grote uitdaging is voor alle betrokkenen. Rest ons u allen een goed 2014 toe te wensen!

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.